

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Család szocioantropológia

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Szociológia és Szociális Munka
1.3. Intézet	Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézet
1.4. Szakterület	Szociológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Humán erőforrás
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Család szocioantropológia			A tantárgy kódja	ALM1404		
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. GEAMBAŞU Réka egyetemi adjunktus						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. GEAMBAŞU Réka egyetemi adjunktus						
2.4. Tanulmányi év	II	2.5. Félév	4	2.6. Értékelés módja	K	2.7. Tantárgy típusa	Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					21
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					0
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					0
Vizsgák					0
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					33
3.8. A félév összórászám					75
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Általános szociológia, Kutatásmódszertan
4.2. Kompetenciabeli	A szociológiai szemlélet alapjai, alapfogalmak, elméletek, kutatási módszerek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Vetítővel felszerelt tanterem
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	-

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/ku- lcs- kompetenci- ák	<ul style="list-style-type: none">Szociológiai kutatások tervezése és megvalósítása (társadalmi adatok gyűjtése, feldolgozása és elemzése) szervezetekben és közösségekben; kulturális kutatások, piackutatások stb.Társadalmi adatrendszerek kezelése;Az alkalmazott szociológiai perspektíva megfelelő alkalmazása;
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none">A szorgalmas, hatékony, pontos munkavégzésre irányuló stratégiák alkalmazása, valamint személyes felelősségvállalás az eredményekért, a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek alapján;A csoportos kapcsolattartás technikáinak alkalmazása, empátikus interperszonális kommunikációs képességek és a csapatmunkában megkívánt szerepek vállalása;Az információforrások és a szakmai képzést támogató kommunikációs eszközök (internetes portálok, szakterületi szoftveralkalmazások, adatbázisok, online kurzusok stb.) hatékony használata román nyelven és egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelven egyaránt;Egy nemzetközi forgalomban lévő idegen nyelv használata a szakirodalom tanulmányozásához, tudományos szövegek megírásához és a kutatási eredmények nemzetközi közönség előtti bemutatásához.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	<p>C1. A hallgató képes a társadalomkutatásban alkalmazott fogalmak, elméletek és paradigmák megfogalmazására és ismertetésére az egyének, csoportok, szervezetek, intézmények, társadalmi kategóriák és közösségek szintjén, továbbá elemzi azok kapcsolatát a társadalmi struktúrák, folyamatok és dinamikák vizsgálatában alkalmazott módszertanokkal.</p> <p>C2. A hallgató/diplomás képes meghatározni, rendszerezni és kiválasztani a társadalmi problémák kutatásában és megoldásában alkalmazott módszereket, technikákat és eljárásokat.</p> <p>C7. A hallgató/diplomás képes hipotéziseket megfogalmazni, valamint a kulcsfogalmakat operacionalizálni az emberi viselkedés, a csoportok, szervezetek és közösségek dinamikájának, a társadalmi és kulturális tendenciák és hatások, illetve azok történetének és eredetének magyarázatára és értelmezésére.</p>
Képességek	<p>A2. A hallgató képes megfelelő módszereket, technikákat, eljárásokat és eszközöket azonosítani a társadalmi jelenségek kutatásához és az empirikus adatok gyűjtéséhez.</p> <p>A8. A hallgató képes különböző módszertani stratégiákat kidolgozni és alkalmazni a társadalmi-kulturális dinamika és a szervezeti környezet diagnosztizálására és előrejelzésére.</p>

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Felelősség és önállóság	<p>R1. A hallgató/végzett hallgató képes társadalmi problémákra vonatkozó diagnózisok elkészítésére és értelmezésére, amelyekkel egyének, csoportok, közösségek vagy szervezetek szembesülnek.</p> <p>R10. A hallgató/végzett hallgató képes önállóan dolgozni a szociális és szakmai tanácsadás nyújtásának nyomon követésében, valamint a társadalmi problémák enyhülésének értékelésében.</p> <p>R11. A hallgató/végzett hallgató képes önállóan dolgozni a munkaerőpiac, a kiválasztás, a toborzás és az emberi erőforrások fejlesztése területén végzett kutatási és beavatkozási projektek kidolgozásában és alkalmazásában.</p>
--------------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none">A tárgy általános célkitűzése megismertetni a hallgatót a családszociológia legismertebb elméleteivel, fogalmaival és témáival.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none">Megismertetni a hallgatókat a családszociológia legfontosabb fogalmaival és elméleteivel (szerzőkkel és paradigmákkal).Megismertetni a hallgatókat a legfontosabb hivatalos adatforrásokkal, amelyek releváns információkat szolgáltathatnak a társadalommal kapcsolatos jelenségeiről és az azokat megragadó mérőszámokról.Megismertetni a hallgatókat az egyének magánéletét jellemző legfontosabb intézményekkel, és azok alakulásával, valamint azzal, ahogyan ezeket a szociológia értelmezi.Képessé tenni a hallgatókat arra, hogy a családokkal, egyes magánéleti formákkal kapcsolatos jelenségeket értsék, azok vizsgálatára megfelelő társadalomtudományi apparátust tudjanak felállítani és azokra vonatkozóan releváns állításokat tudjanak megfogalmazni.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, alapfogalmak, családdal foglalkozó diszciplínák	előadás, beszélgetések	-
2. Családszociológiai elméletek 1.: nyugati tudományosság előtti megközelítések, evolucionizmus és szociáldarwinizmus, funkcionalizmus	előadás, beszélgetések	-
3. Családszociológiai elméletek 2.: konfliktualizmus, a fejlődésszemléletű irányzat, szimbolikus interakcionizmus és konstruktivizmus, feminizmus	előadás, beszélgetések	-
4. A család társadalomtörténeti megközelítésben: John Hajnal elmélete, a családformák alakulása a magyar nyelvterületen a preindusztriális és modern korszakban	előadás, beszélgetések	-
5. A családi/magánéleti formák strukturális átalakulásai a XX. század folyamán	előadás, beszélgetések	-

6. A családi/magánéleti formák strukturális átalakulásainak gazdasági, társadalmi, politikai-ideológiai okai a XX. század folyamán	előadás, beszélgetések	-
7. A párválasztás és párkapcsolatok szociológiai jellemzői	előadás, beszélgetések	-
8. A gyermekvállalás átalakuló mintázatai a XX. század folyamán	előadás, beszélgetések	-
9. A családon belüli munkamegosztás mintázatai és átalakulása és a gondoskodási válság	előadás, beszélgetések	-
10. A gyermekkor szociológiai értelmezései	előadás, beszélgetések	-
11. A gyermeknevelés történeti formái és elméletei	előadás, beszélgetések	-
12. Változó szülősségi minták: az intenzív anyaság, a befektetésszemlélet, résztvevő apaság	előadás, beszélgetések	-
13. Szociál- és családpolitikák: a refamiliarizáció jelensége	előadás, beszélgetések	-
14. A család a kortárs közbeszédben: a familizmus jelensége, a család mint szimbólum, család és gender	előadás, beszélgetések	-

Könyvészet:

Czibere I. (szerk.) (2006): *Családszociológia szöveggyűjtemény*. Debrecen

Czibere I., Molnár É. (2015): „...nem a kortárs családi lét múltó aberrációja”. *Családdefiníciók és családelméletek az angolszász szociológiai irodalomban. Metszetek 4(4)*, 19–53.

[Geambaşu R., Vita E. \(2020\): A gyermekvállalás ára? Erdélyi magyar fiatalok elképzelései a munka és magánélet egyensúlyáról](#) In: Veres, Valér (szerk.) *Erdélyi magyar ifjúság: Szociológiai jellegzetességek és változások 2001 és 2016 között*, Kolozsvári Egyetemi Kiadó 69–108.

Somlai P.: *Család 2.0. Együttélési formák a polgári családtól a jelenkorig*. Napvilág, Budapest, 2013

Oinonen, E.: *Families in Converging Europe. A Comparison of Forms, Structures and Ideals*. Palgrave Macmillan, 2007

Szalma Ivett – Takács Judit (2022) *Családszociológiai mozaik*, Debreceni Egyetem Kiadó

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A család társadalomtörténeti megközelítésben	olvasószeminárium, beszélgetés	Turai Tünde (2002): A családszerkezet változása a szocializmus évtizedeiben a Szilágyságban. <i>Erdélyi társadalom 1(2)</i> , 85–99.
2. Átalakuló családformák a XX. században	olvasószeminárium, beszélgetés	Spéder Zsolt (2005): Az európai családformák változatossága. Párkapcsolatok, szülői és gyermeki szerepek az európai országokban az ezredfordulón. <i>Századvég 12(3)</i> , 3–47.
3. Párkapcsolatok formálódása	olvasószeminárium, beszélgetés	Vita, Emese (2020): Ki mit választ? Hasonlóságok és különbségek a

		határon túli magyar fiatalok demográfiai magatartásában és párkapcsolati jellemzőiben. <i>REGIO: KISEBBSÉG KULTÚRA POLITIKA TÁRSADALOM</i> , 28(4). 72-107. https://doi.org/10.17355/rkkpt.v28i4.332
4. A gondoskodási válság	olvasósze­minárium, beszélgetés	Nancy Fraser (2018): A tőke és a gondoskodás ellentmondásai. <i>Fordulat</i> 24., 134–160.
5. A szülőség és intenzív anyaság történeti megközelítésben	olvasósze­minárium, beszélgetés	Sharon Hays (1998): The cultural contradictions of motherhood, Yale University Press. Ch2. From Rods to Reasoning: The Historical Construction of Intensive Mothering, 19–29.
6. Családpolitika Romániában	olvasósze­minárium, beszélgetés	Kovács, B. (2018): Two-Tiered Romanian Family Policy and Inequality. In: Kovács B.: Family Policy and the Organisation of Childcare, Palgrave Macmillan, 51–92.
7. Familizmus és családcentrikusság	olvasósze­minárium, beszélgetés	Dupcsik, C., & Tóth, O. (2008). Feminizmus helyett familizmus. <i>Demográfia</i> , 51(4), 307–328.

Könyvészet:

Dupcsik, C., & Tóth, O. (2008). Feminizmus helyett familizmus. *Demográfia*, 51(4), 307–328.
Kovács, B. (2018): Two-Tiered Romanian Family Policy and Inequality. In: Kovács B.: Family Policy and the Organisation of Childcare, Palgrave Macmillan, 51–92.
Nancy Fraser (2018): A tőke és a gondoskodás ellentmondásai. *Fordulat* 24., 134–160.
Sharon Hays (1998): The cultural contradictions of motherhood, Yale University Press. Ch2. From Rods to Reasoning: The Historical Construction of Intensive Mothering, 19–29.
Spéder Zsolt (2005): Az európai családformák változatossága. Párkapcsolatok, szülői és gyermeki szerepek az európai országokban az ezredfordulón. *Századvég* 12(3), 3–47.
Turai Tünde (2002): A család­szerkezet változása a szocializmus évtizedeiben a Szilágyságban. *Erdélyi társadalom* 1(2), 85–99.
Vita, Emese (2020): Ki mit választ? Hasonlóságok és különbségek a határon túli magyar fiatalok demográfiai magatartásában és párkapcsolati jellemzőiben. *REGIO: KISEBBSÉG KULTÚRA POLITIKA TÁRSADALOM*, 28(4). 72-107. <https://doi.org/10.17355/rkkpt.v28i4.332>

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tárgy témái és olvasmányai összhangban vannak a legnagyobb egyetem­ek oktatási kínálatával, valamint a tudományos folyóiratok és kiadók által közölt szövegekből táplálkozik.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- Adekvát és nem-normatív fogalomhasználat	Írásbeli vizsga	66%

	<ul style="list-style-type: none"> - A legfontosabb családszociológiai elméletek ismerete - Az alternatív magánéleti formák ismerete és értelmezése - A termékenység, párkapcsolatformálódás, munkamegosztás, szülőség és családpolitikák kérdéskörében való megfelelő tájékozottság - Koherens, közérthető fogalmazás 		
10.5 Szeminárium / Labor	Feladott szöveg ismerete, érvelés, kritikai szemlélet, szöveg helyesség	Írásbeli számonkérések szemináriumok elején 1 számonkérés = 1 pont, ez adja a szemináriumi jegyet	33%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Legalább 5-ös szemináriumi jeggyel lehet írásbelire jelentkezni. • Az etikátlan magatartás kizáró ok a vizsgán való részvétel tekintetében. 			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

Kitöltés időpontja:
2025. 09. 12.

Előadás felelőse:
DR. GEAMBAŞU Réka

Szeminárium felelőse:
DR. GEAMBAŞU Réka

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többi, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

**sociologie &
asistență socială**
Universitatea Babeş-Bolyai

B-dul 21 Dec. 1989 nr. 128
Cluj-Napoca 400604

+40-246-42.46.74
+40-264-41.99.58

secretariat.socasis@ubbcluj.ro
socasis.ubbcluj.ro

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 09. 16.

Intézetigazgató:

Dr. LÁSZLÓ Éva